T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/24
KARAR NO : 2024/434
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması" ve "kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesini İsteyen
İdari Yargıda Davalı : İskenderun Kaymakamlığı
Vekili : Av. S.K
Karşı Taraf
(İdari Yargıda Davacı) : B.K
Vekili : Av. F.R
Adli Yargıda Davacı : M.H
Adli Yargıda Davalılar : 1- Hazine-i Maliye
Vekili : Av. Figen BİBER
2- NREFİK
3- NREFİK
4- F REFİK

I. ADLİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

1. Davacı M.H, İskenderun ... köyünde kain ve tapuda ... ve ... parsel sayılı tarlaların kendisi tarafından 40-50 yıldan beri işletildiğini, fasılasız ve nizasız zilyetliği altında olduğunu, tarlanın vergisinin ve beyannamesinin kendisi tarafından verildiğini, söz konusu tarlanın tapu kadastro yazımı sırasında yazım memurları tarafından tarlanın başında bulunamaması nedeniyle Hazine adına tescil edildiğini ve tapulandığını, tapu kadastro müdürlüğüne yaptığı itirazın reddedilerek 16/12/1987 tarih ve 439 sayılı kararla Hazine adına kaydedildiğini belirterek, 40-50 yıldan beri fasılasız ve nizasız olarak zilyetliğinde bulunan tarlanın Hazine adına yapılan kaydının iptali ile adına tescili istemiyle 29/01/1988 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

2. İskenderun Kadastro Mahkemesi 04/08/1989 tarih ve E.1988/3, K.1989/64 sayılı kararı ile davanın reddine karar vermiş, karara karşı temyiz yoluna başvurulması üzerine Yargıtay 16. Hukuk Dairesi 29/06/1990 tarih ve E.1989/13759, K.1990/10519 sayılı kararı ile bozma kararı vermiştir. Davalının karar düzeltme yoluna başvurması üzerine Yargıtay 16. Hukuk Dairesi 26/04/1991 tarih ve E.1991/3961, K.1991/5997 sayılı kararı ile başvurunun reddine karar vermiştir.

3 . **İskenderun Kadastro Mahkemesi 12/07/1991 tarih ve E.1991/64, K.1991/59 sayılı kararı** ile, kararda direnerek davayı yeniden reddetmiş, karara karşı temyiz yoluna başvurulması üzerine, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 04/12/1991 tarih ve E.1991/16-539, K.1991/624 sayılı kararı ile kararın onanmasına kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Davacı dava konusu taşınmazların 40 seneyi aşkın bir zamandan beri zilliyet ve tasarrufu altında olduğundan dolayı adına tapuya tespit ve tescilini talep etmiştir.*
>
> *Davalı hazine vekili, dava konusu taşınmazların Suriye uyruklu şahıslara ait olduğunu, Suriye uyruklu şahısların taşınmazlarının zilliyetlikle ve satın alma ile iksitap edilemeyeceğinden davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.*
>
> *Bir kısım davalıların adresleri tesbit edilemediğinden adlarına ilanen tebligat yapılmış ve yokluklarında davaya devam edilmiştir.*
>
> *Mahkememizden verilen 4.6.989 tarihli 988/3 Esas 989/64 karar sayılı ilam Yüksek Yargıtay 16. Hukuk Dairesinin 29.6.1990 tarihli kararı ile dava konusu yerlerin 966 senesine kadar şartlar oluştuğu*

takdirde Suriye uyrukluların taşınmazlarının zilliyetlikle mülk edinilebileceğini, bu sebeple mahkememizin kararının bozulmasına karar verilmiştir.

Dava konusu taşınmazların bulunduğu mahalde yapılan keşifte dinlenen bilirkişi ve tanıkların beyanlarına göre taşınmazların davacının zilliyet ve tasarrufu altında olduğu ve bu taşınmazların evveliyatının Suriye uyruklu şahısların ait olduğu, uygulanan 939 tarih 220 nolu vergi kaydında dava konusu yerleri kapsadığı vergi maliklerinin Suriye uyruklu Necmi KızıF mirascıları N , Nve F olduğu bu şahısların Hatay'ın Anavatana ilhakından sonra kaçtıkları ve taşınmazın 389 nolu parseli vergi miktarı kadar vergi malikleri adına, 862 nolu parselide miktar fazlası olarak hazine adına tesbit edildiği, her ne kadar davacı bu yerlerde zilliyet ve tasarruf etmekte ise de bu taşınmazların evveliyatlarının Suriye uyruklu şahıslara ait olduğu ve 1062 sayılı Mukabele-i Bil Misil Kanunun 1. maddesi uyarınca Suriye uyrukluların Türkiye'deki mallarına el konularak Suriye uyrukluların tasarruf yetkilerinin kısıtlandığı, Suriye uyrukluların Hatay'ın Anavatana ilhakından sonra 939 yılından itibaren taşınmazları üzerinde tasarrufları kısıtlanmış olduğu bu şahısların rızai tasarruf yapmaları çıkartılan kararnamelere uygun düşmediği, yasada zilliyetlikle iktisap edilebilecek taşınmazları tek tek saydığı, Suriye uyruklulara ait taşınmazlar üzerindeki tasarruf hakları da Kamu Hukuku dolayısıyla kısıtlandığı, buna göre bu gibi taşınmazların zilliyetlikle iktisap edilesinin mümkün olmadığı, Suriye uyrukluların taşınmazlarının hazineye intikal etmesinin gerektiği ve Yargıtayın istikrar kazanmış olan içtihatları göz önüne alındığında Suriye uyruklulara ait dava konusu taşınmazların zilliyetlikle iktisap edilemeyeceği bu sebeple mahkememizin 4.8.1989 tarihli 988/3-989/64 karar sayılı ilamının usul ve yasaya uygun olduğu dosya kapsamı ile anlaşılmıştır.

Bu itibarla;

HÜKÜM :Yukarıda izah edilen gerekçelere göre; Mahkememizin 4.8.1989 tarihli 1988/3 Esas 1989/64 Karar sayılı kararda DİRENİLMESİNE,

2. Davacının davasının REDDİNE,.."

II. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

4. Davacı B.K vekili, müvekkili tarafından, N.F'in kök murisinden intikal eden taşınmazlar üzerindeki 1062 sayılı Kanun gereğince konulmuş şerhlerin ve el koyma kararlarının kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin İskenderun Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğünün 02/03/2016 tarih ve 1676 sayılı işleminin, muayyen mal vasiyeti alacaklısı olduğu Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz yönünden; hukuka aykırı olduğunu, kök murislerin Suriye uyruklu oldukları yönündeki tespitin yerinde olmadığını, murislerin Suriye uyruklu olduğuna dair herhangi bir somut bilgi ve belge bulunmadığını, şerhin sebebinin sadece 1967 yılında Akçalı Köyü muhtarının beyanına dayalı olduğunu, hiçbir araştırma yapılmadan tesis edildiğini, konulan şerhlerin haksız olduğunu ileri sürerek iptali istemiyle 06/11/2003 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

5. **Hatay 1. İdare Mahkemesi 18/02/2020 tarih ve E.2017/933, K.2020/211 sayılı kararı**ile, dava konusu işlemin iptaline karar vermiş, karara karşı istinaf isteminde bulunulmuş, Adana Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi 12/05/2022 tarih ve E.2021/1935, K.2022/904 sayılı karar ile istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir.Mahkeme kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya içerisinde bulunan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, dava konusu Hatay İli, Arsuz İlçesi, ... Mahallesi, ... parsel nolu taşınmazın kök malikinin B ve F oğlu, 1880 doğumlu N.D olduğu, N.D'ın ölümü üzerine taşınmazın kızıF'ya ondan da N.F'e intikal ettiği, Hatay 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/861 sayılı dosyasında 03.03.2017 tarihinde açılıp okunan 21.07.2016 tarihli vasiyatnemesinde N.F'in, murisi B oğluN.D isimli kişinin vefatı ile dava konusu taşınmazın tamamı üzerindeki haklarını B.K'ya vasiyet ettiğini belirtildiği, Hatay 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 14.03.2017 tarih E:2017/212, K:2017 sayılı kararıyla B.K'nın anılan vasiyetname uyarınca "muayyen mal vasiyeti alacaklısı" olarak belirlenmesine karar verildiği, dosyadaki 10.08.2011 tarih, 2011-01/05 sayılı basit rapor, dava konusu işlem ekindeki belgeler, idarenin yaptığı yazışmalar ve Mahkememiz ara kararlarına verilen cevaplardan, dava konusu taşınmaza 25.9.1967 günlü, 6/8890 sayılı Suriye Uyruklu Özel ve Tüzel Kişilerin Hazinece El Konulan Malların İdaresi Hakkında Yönetmelik uyarınca ilk olarak "1062 sayılı Kanun uyarınca Hazinece el konulmuştur" şerhinin ne zaman konulduğunun idarece tespit edilemediği ve şerh konulma tarihinin bilinmediği, idarece Suriye uyruklu olduğu ileri sürülen kök muris B oğlu N.D'ın Suriye uyruklu olduğuna dair Akçalı Köyü Muhtarının soyut beyanı dışında herhangi bir bilgi belge olmadığı, B oğlu N.D'ın nüfus kayıtlarının incelenmesinden Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olarak 1944 yılında öldüğü ve idarece ne zaman Türk vatandaşlığına geçtiğinin de ortaya konulamadığı, dava konusu taşınmaza 1062 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan 13.01.1939, 14.02.1942 ve 18.11.1957 tarihli kararnameler uyarınca konulmuş bir şerhin bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca dava konusu taşınmaza 1062 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan 13.01.1939, 14.02.1942 ve 18.11.1957 tarihli kararnameler uyarınca konulmuş bir şerhin bulunmadığı, söz konusu taşınmazlara 25.9.1967 günlü, 6/8890 sayılı Suriye Uyruklu Özel ve Tüzel Kişilerin Hazinece El Konulan Malların İdaresi Hakkında Yönetmelik uyarınca ilk olarak hangi tarihte "1062 sayılı Kanun gereğince Hazinece el konulmuştur" şerhlerinin konulduğunun

tespit edilemediği, el koyma ve idare bakımından 17/10/1966 tarihinde bihakkın iktisap edilmiş uyrukluğun esas olduğu, yukarıda da belirtildiği üzere kök malik B oğlu N.D'ın hangi tarihte Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçtiğinin tespit edilemediği, ancak 1944 yılında Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olarak vefat ettiği ve dolayısıyla kök malikin 17.10.1966 tarihi itibariyle Suriye uyruklu olmadığı anlaşıldığından, davacı tarafından söz konusu taşınmaz üzerinde yer alan "1062 sayılı Kanun gereğince Hazinece el konulmuştur" şerhinin kaldırılması amacıyla yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine ve hukuka uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır..."

III. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

6. İdari yargı yerinde davalı olan İskenderun Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğü vekili, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmek üzere Hatay 1. İdare Mahkemesine verdiği 06/09/2023 tarihli dilekçesinde, İskenderun Kadastro Mahkemesinin 12/07/1991 tarih ve E.1991/64, K.1991/59 sayılı kararı ile Hatay 1. İdare Mahkemesinin 18/02/2020 tarih ve E.2017/933, K.2020/211 sayılı kararından hangisinin uygulanacağı konusunda tereddüt doğduğundan ve hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiğinden bahisle hüküm uyuşmazlığının İskenderun Kadastro Mahkemesi tarafından verilen kararın benimsenmesi suretiyle giderilmesini talep etmiştir.

7. Adli ve idari yargı yerlerince ortaya çıkan hüküm uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle idari yargı yerinde davalı İskenderun Kaymakamlığı vekili Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına hitaben yazılı dilekçesi ile Hatay 1. İdare Mahkemesine başvuruda bulunmuş, Mahkeme kendilerine ait dosyasını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

IV. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı; usûlî taleplerin farklı olması nedeniyle konusu aynı olmayankararlar arasında 2247 sayılı Kanunda belirtilen anlamda hüküm uyuşmazlığıbulunmadığından başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği yönünde düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, ortada adlî veidarîyargı merciilerince verilmişvekesinleşmiş kararlarınbulunduğu, taraflardan enaz birinin aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı ve kararların kesinleştiğianlaşılmaktadır.

2247 sayılı Kanun uyarınca hüküm uyuşmazlığının var olduğunun kabul edilebilmesi için gereken şartlardan biri de aynı konuya ilişkin olmasıdır.

Aralarında uyuşmazlık (çelişki)bulunan hükümlerin (hukuk mahkemesi ve idare mahkemesi kararlarının) aynı dava hakkında verilmiş olması gerekir. Aynı davadan maksat, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan davalardır. (KURUBaki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2001,Cilt I, s. 770)

Dava konusu (müddeabih) en kısa tanımıyla dava ile elde edilmek istenen sonuçtur. Davanın konusu kavramının kanunî olarak hiç bir yerde açık seçik bir tanımı yapılmamıştır. Doktrinde dava konusunun niteliği tartışmalıdır ve bu sebeple dava konusu kavramını açıklayabilmek amacıyla birçok teori ileri sürülmüştür. Türk hukuk doktrininde genel olarak dava konusunun "dava konusu yapılmış olan hak, yani dava ile elde edilmek istenen sonuç (netice)" olduğu konusunda görüş birliği olduğu söylenebilir. Yargıtay kararlarında dava konusu "dava ile elde edilmek istenen sonuç" şeklinde betimlenmesi ile yetinilmiştir. Dava konusu talep sonucundan oluşurken dava sebebi ise maddî vakıadan oluşur. Hukukî sebep ise bu kavramlar altında değerlendirilemez. Davacının talep sonucu ile mahkemeden istediği dava konusu iken bunu maddî vakıaya dayandırması ise dava sebebidir. Dava konusunu belirleyen tek ve asıl unsurun talep sonucu (usulî talep) olduğunu belirtebiliriz. Diğer bir deyişle talep sonucu(usulî talep) sağlanması mahkemeden istenilen hukukî korunma, dava konusunun bizatihi kendisidir.Usulî talebi genel hatlarıyla bir hukukî sonucun kesin bir şekilde belirlenmesini konu alan ve mahkemeye yöneltilmiş bulunan istek şeklinde tanımlayabiliriz. (Dr. Levent BÖRÜ, Dava Konusu Kavramı ve Teorileri 2012, BATİDER, Cilt XXVIII, Sayı 21, Sayfa 258-287)

Mahkemelerce verilen hükümlerin aynı konuya ilişkin olup olmadığının incelenmesi:

İdarî yargı merciinde görülen davanın konusu; N.F'in kök murisinden intikal eden taşınmazlara 1062 sayılı Kanun gereğince konulan şerhlerin ve el koyma kararlarının kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin İskenderun Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğünün 02.03.2016 tarih ve 1676 sayılı işleminin, muayyen mal vasiyeti alacaklısı olduğu Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz yönünden iptaline karar verilmesi istemi olup, davacı bu dava ile Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesinde bulunan ... parsel sayılı taşınmaz üzerindeki şerhin kaldırılmasını amaçlamaktadır.

Hüküm uyuşmazlığına konu edilen İdare Mahkemesinin kesinleşen kararı ile dava konusu işlem iptal edilmiş olup, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararların sonuçları" başlıklı 28. maddesinde yer alan, "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz

günü geçemez." kuralı uyarınca, İdare Mahkemesi kararının yerine getirilebilmesi için Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz üzerine 1062 sayılı Kanun uyarınca konulan şerhin kaldırılmasının zorunlu olduğu açıktır.

Adlî yargı merciinde görülen davanın konusu ise; Davacı M.H tarafından, Hatay ili, İskenderun ilçesi, ... köyü, 389 ve 162 parselde kayıtlı taşınmazları 40 yılı aşkın süredir zilyedliğinde bulundurduğundun bahisle bu taşınmazların adına tapuya tespit ve tesciline karar verilmesi istemi olup bu dava ile davacı, söz konusu taşınmazların adına tespit ve tescilini amaçlamaktadır.

Hüküm uyuşmazlığına konu edilen ve İdarî yargı kararının kesinleşmesinden önce kesinleşen Kadastro Mahkemesi kararı ile, ... parsel sayılı taşınmazın Hazine adına,... parsel sayılı taşınmazın ise 3 hisse itibarıyla 1 'er hisse olarak N , Nve F adlarına tapuya tespit ve tesciline karar verilmiştir.

İdare Mahkemesi ise Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz yönünden 1062 sayılı Kanun gereğince konulmuş şerhlerin kaldırılmasına karar vermiştir.

Bu itibarla; farklı taşınmazlara ilişkin olarak adlî ve İdarî yargıda açılan davalar ile elde edilmek istenen sonucun aynı olmaması bakımından konusu farklı olan bu kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilmesi mümkün değildir..."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun aynı olmadığı gerekçesiyle, başvurunun reddi yönünde düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında, "7 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık konusu hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, taraflardan en az birinin (Berked Kandalı'nın vasiyet alacaklısı olması nedeniyle) aynı olduğu, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu, tüm kararlarda davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunup bulunmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Hatay Kadastro Mahkemesindeki dava; Hatay ili, İskenderun ilçesi, ... köyü, 389 ve ... parselde kayıtlı taşınmazların 40 yılı aşkın süredir zilyetlik ve tasarruf altında bulundurulduğundan bahisle, bu taşınmazların davacı adına tapuya tespit ve tesciline karar verilmesi istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir.

Hatay 1. İdare Mahkemesindeki dava ise; başlangıçta Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... mahallesi, 24, 25 ve... parselde kayıtlı taşınmazlar ile ... Mahallesi 174, 304, 317, 319, 388, 411, 425, 469, 470, 548, 549, 675, 682, 1948, 1949, 1950, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1991, 1992, 1993, 1994 ve 2994 parselde kayıtlı taşınmazlar üzerine 1062 sayılı Kanun uyarınca konulan kısıtlamanın kaldırılması talebinin reddine ilişkin İskenderun Kaymakamlığı Millî Emlak Müdürlüğünün 02.03.2016 tarihli ve 1976 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış, davacı N.Fin vefatı sebebiyle işlemden kaldırılan dava dosyası Berked Kanadlı'nın talebi üzerine sadece ... parsel sayılı taşınmaz yönünden yeniden işleme konularak devam ettirilmiş ve Mahkemece hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Bu duruma göre, Kadastro Mahkemesindeki davanın, ... mahallesi, 389 ve ... parsel sayılı taşınmazlara yönelik tapu tescil davasına; İdare Mahkemesindeki davanın ise ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmazın tapu kaydına konulan şerhin kaldırılması talebinin reddine yönelik işlemin iptaline ilişkin olması karşısında, mahkeme kararlan arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır..."

V. İLGİLİ HUKUK

11. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un*"Mahkemenin görevi"* başlığını taşıyan 1. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

12.2247 sayılı Kanun'un 3. Bölümünde, *"Hüküm Uyuşmazlığı"* üst başlığı altındaki 24. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileritarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."

VI. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının ortaya çıkabilmesi için:

a) Uyuşmazlık doğuran hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

15. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, ortada adlî ve idarî yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, idari yargıdaki davalı İskenderun Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğü ile adli yargıdaki davalı Hazine-i Maliye taraflarının aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı vekararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.

16. Konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığına gelince, yukarıda ayrıntılı olarak değinilen mahkeme kararları irdelendiğinde; Adlî yargı merciinde görülen davanın konusu; davacı M.H tarafından, Hatay ili, İskenderun ilçesi, ... köyü, ... ve ... parselde kayıtlı taşınmazları 40 yılı aşkın süredir zilyedliğinde bulundurduğundan bahisle, bu taşınmazların adına tapuya tespit ve tesciline karar verilmesi istemi olup, bu dava ile davacı, söz konusu taşınmazların adına tespit ve tescilini amaçlamaktadır. İdarî yargı merciinde görülen davanın konusu ise N.F'in kök murisinden intikal eden taşınmazlara 1062 sayılı Kanun gereğince konulan şerhlerin ve el koyma kararlarının kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin İskenderun Kaymakamlığı Milli Emlak Müdürlüğünün 02/03/2016 tarih ve 1676 sayılı işleminin, muayyen mal vasiyeti alacaklısı olduğu Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz yönünden iptaline karar verilmesi istemi olup, davacı bu dava ile Hatay ili, Arsuz ilçesi, ... Mahallesinde bulunan ... parsel sayılı taşınmaz üzerindeki şerhin kaldırılmasını amaçlamaktadır. Buna göre uyuşmazlık yaratıldığı iddia olunan hükümlerin konusunun aynı olmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı kararları arasında bir çelişkiden veya hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale gelmesinden bahsetmek mümkün görünmemektedir.

17. Diğer taraftan, hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararlar incelendiğinde ise; Kadastro Mahkemesi kararı ile, ... parsel sayılı taşınmazın Hazine adına,... parsel sayılı taşınmazın ise 3 hisse itibarıyla 1'er hisse olarak N , Nve F adlarına tapuya tespit ve tesciline karar verildiği; İdare Mahkemesi kararı ile Arsuz ilçesi, ... Mahallesi, ... parsel sayılı taşınmaz yönünden 1062 sayılı Kanun gereğince konulmuş şerhlerin kaldırıldığı anlaşıldığından, Kadastro Mahkemesi ile İdare Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, *"kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşulunun da gerçekleşmediğisonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması"* ve *"kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle,

2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması" ve "kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE,

07/10/2024 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN